

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 3. šte. 536 - Cena 5 lir - 3 jugolire - 2 din
Poština plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale
TRST, nedelja, 9. marca 1947
UREDNIŠTVO in UPRAVA, PIAZZA GOLDONI št. 1 - I
Tel. št.: Ur. 93806, 93808 - Upr. 93807. Rokopisi se ne vračajo

VSE TRŽAŠKE ŽENE NAJ ZDRUŽENO širijo demokratično fronto, utrjujejo slovansko italijansko bratstvo in se bore za ženske pravice

8. marec, mednarodni praznik žene, so tržaške žene središče praznovanja. Kljub temu da industrija in trgovina niso hoteli priznati delavcem tega praznika in da ni hotelo ZVU intervenirati v korist delavk v velikem številu na konferencah v dvorani kina Alabarda. Prišlo jih je toliko, da so veliko dvorano napolnile do zadnjega kotička in še jih je moralo mnogo stati na hodniku.

Približno ob 9.30 uri sta v imenu pripravljene odbora za 8. marec otvorili konferenco tov. Carletta v italijanski in tov. Vlada Sebek-Bidovec v slovenski. Na šestem mestu okrog predsedniške mize pa so sedele matere padlih partizanov: tov. Tomažičeva, tov. Cattaruzza, Degressi in tov. Zocchi. Na konferenci so bile tudi navzoče delegatke Fronte za neodvisnost.

Žene v svetu

Obširen politični referat je imela v italijanski tov. Mira Rijavec, članica Meštne ASIZZ, v slovenski pa tov. Vlada Bidovec. Žene so z velikim zanimanjem sledile referatu, v katerem jim je gov. razlagala, kako so žene začele praznovati 8. marec in kako so sodelovale v prvih vrstah v borbi za socialne pravice. Nazorno je očrtala položaj žene v Angliji in Ameriki, kjer se toliko govori in piše o svobodi in demokraciji, žene pa ne uživajo dejanske enakopravnosti. Pri vsem bogastvu izpisa najti toliko revščine kot v londonskih predmestjih in newyorških četrtih, kjer ljudje umirajo od lakote. Stevilo brezposelnih gre na stotisoče. Razumljivo je, da je položaj kolonialnih in polkolonialnih narodov neupravičeno huji. Položaj grške žene, ki živi v polkolonialnem režimu, ki ga vodi britanske čete in domače monarhistične klike, se prav malo razlikuje od položaja žene kolonialnih narodov. Se težji je položaj žene v Franciji, Španiji.

V državi pa, kjer vlada dejovno ljudstvo, so žene dosegle dejansko enakopravnost.

Položaj žene v Trstu

Prav posebno pa je obdelala vprašanje položaja žene v Trstu, o katerem je dejala:

Nastane vprašanje, kakšen je položaj žene v Trstu in zakaj je bila žena bodajoč STO-ja v svojem razvoju tako zanemarjena?

Tržaška žena v splošnem ne doživlja položaja žene v zapadnoevropskih državah in je zastopateljica na socialnem in političnem področju. Tržaška žena nima voljne pravice in zanjo še vedno veljajo stari fašistični zakoni, ki ji zapirajo pot do najvišjih služb v javnem življenju in jo tudi sicer smatrajo za manj vredno državljanko. Socialna zakonodaja je naj-

Nove naloge žena

Sedanji položaj, v katerem se nahajamo za ustanovitve STO-ja, stavlja pred nas nove naloge in teja od nas naslednje borbe in akcije, namreč političnega, kulturnega, namreč političnega, da bomo mogli doseči v okviru splošnega demokratičnega gibanja čim popolnejšo demokratično javnega življenja.

Ženska antifašistična organizacija je v tem pogledu še ogromno na poti. Največji uspeh je naša nova organizacija, ki je ob večini prilikah pokazala svojo visoko zavest, disciplino in borbenost. Le-tašnje proslave 8. marca na vseh okrajih ni tudi današnja konferenca izkazuje našo politično zrelost.

Toda s tem naša naloga še ni končana. Tisoče tržaških žena vsakej je izven skupne demokratične organizacije. Še vedno je del tržaških žena pod vplivom fašističnega gonja uprizarjeno od zapadnih imperialistov. Vse to in posebej vse neorganizirane in neopredeljene žene, ki so po svojem mišljenju resnično demokratične, ki jim je projekt STO-ja in dvig blaginje tržaškega mesta resnično pri srcu, pa je naša naloga, da jih pritegnemo ter seznanimo z vsemi stvarnimi problemi, ki jih postavlja pred nas sedanji položaj. Za uspeh in pravo enotnost vseh demokratičnih žena smo me vse odgovorne pred zgodovino. Nekeleto žrtve, ki so padle za boljšo bodočnost in bratstvo med narodi, terjajo od nas, da pritegnemo v enotno borbeno fronto žene vse žene Trsta, ki jim je za to, da se ustvarita mir in blaginje tržaškemu mestu. Zato je potrebno, da stopimo v stik z vsemi ženskimi organizacijami, ki se priključijo demokratičnim stremeljem, in jih pritegnemo k skupnim konkretnim sodelovanjem in akcijam za splošno žensko vprašanje, zlasti se za demokratično javnega življenja in izboljšanje splošnih gospodarskih pogojev. V ta namen bomo postavljale koordinacijske odbore, preko katerih bomo skušale priti do skupnih pogledov in vprašanj, ki zanimajo vse ženske organizacije.

Z vso iskrenostjo nudimo roko vsem ženskam Trsta in se hočemo medsebojno podpirati v vseh naših nalogah in prizadevanjih.

demagogov, kot se je to ponavljalo v preteklosti.

Zato je naloga ženske organizacije in žena, da se vključujejo v kulturne kroge in prosvetna društva ter da z aktivnim sodelovanjem pomagajo k dviganju splošnega kulturnega nivoja žene.

Tretja važna naloga je, da čim-

bolj poglabljamo in utrjujejo bratstvo med slovanskimi in italijanskimi ljudstvom, ki je bilo ustvarjeno v narodno-osvobodilni borbi in ki je predpogoj za napredek slo-

bojnega tržaškega ozemlja. Me žene, delavke in intelektualke, matere bomo z vsemi silami delale na to, da se izkorenini sovražnost in nacionalna mržnja, ki jo je načrtno gojil fašizem, danes pa mednarodni imperializem. Delale bomo z vsemi silami, da se vzpostavijo čim priširnejši odnosi med FLRJ in italijansko republiko.

Prekinitev pogajanj med Madžarsko in CSR

Praga, 8. — Češkoslovaška agencija je v petek objavila službeno izjavo, ki potrjuje prekinitev češkoslovaško-madžarskih pogajanj glede sporazuma o manjšinah. Medtem ko so se predhodno sporazumevali o glavnih točkah, je madžarski zunanji minister Gyöngyösi predložil nove zahteve.

Češkoslovaška delegacija je odklonila točke glede madžarskih delavskih sil ter izjavila, da je to notranje češkoslovaška zadeva, ki ne pride v poštev pri pogajanjih. Tudi je madžarski zunanji minister izjavil, da njena nobenega pomena, nadaljevati pogajanja.

Nezadovoljstvo v Italiji narašča

Rim, 8. — Nezadovoljstvo delavcev in brezposelnih v Italiji narašča. V mestu Trani so proglasili splošno stavko zaradi brezdelnosti vlade brezposelnih. V Luvri je protestiral 500 bivši borci. Namestniki benediktinskih opalov v Laziju, Umbriji in Abruzzu so sklenili stopiti v stavko in znak solidarnosti z nameščenci v Viterbu.

Angleži nemislijo resno z umikom iz Egipta

Kairo, 8. — Egiptiška revija «Al-musawir» izraza v nekem članku bojazn Egiptčanov zaradi gradnje Angleških vojaških objektov kljub obljubi, da bodo zapustili deželo. Angleži so pričeli graditi vojaške objekte v Faydu in Izmaili, čeprav so zapustili Kairo in Aleksandrijo. Angleži nameravajo zavleči egiptiško vprašanje in nadaljevati z okupacijo Sueškega kanala tudi po prenehanju veljavnosti pogodbe iz leta 1936.

LONDON, 8. — V Tientsinu so proglasili obsežno stavko. Policijska ura traja od 23. ure zvečer do 6. ure jutraj.

ŽENE SLOVENSKE KOROŠKE za demokratični mir in priključitev k Jugoslaviji

Beograd, 8. — Pokrajinski odbor antifašističnih žena Slovenske Koroške je poslal poletni svetovni zvezi demokratičnih žen s sledečo vsebino:

«Žene iz slovenske Koroške so ogromno žrtvovale v oboroženi borbi za uničenje fašizma in za organizacijo demokratičnega mira v vsem svetu. Zaporji in koncentracijske taborišča niso omajali naše volje za uničenje fašizma. Mnogo žena je izgubilo življenje za mir in svobodo, toda konec vojne ni prineslo popolne odstranitve fašizma in ni uresničilo našega cilja, da bi se združili z Jugoslavijo. Prilike v slovenski Koroški so niso pravi sprejemali od časa nacističnega nasilja.

Avstrijske oblasti na Koroškem ščitijo nacistične, šole nadzorujejo nacistični učitelji, nadaljuje se gerilna vojska. Koroške antifašiste se vedno zapirajo fašisti, ki uživajo polno zaupanje avstrijskih oblasti, kljub temu, da so med vojno terorizirali slovensko prebivalstvo.

Žene slovenske Koroške pozivajo mednarodno Zvezo demokratičnih žena, da bi jih podprla v njihovi borbi za priključitev vseh Slovencev k jugoslovanski republici. Koroške žene slavimo mednarodni dan

Britanska vlada in Palestina

Lake Success, 8. — Izgleda, da bo angleška vlada službeno predložila OZN Palestinsko vprašanje ter zahtevala vpis tega vprašanja na dnevni red zasedanj glavne skupščine, ki bo v septembru. Angleška vlada pa je pripravljena, da med seboj poseben odbor preuči to vprašanje.

Predsednik židovskega narodno osvobodilnega odbora Bergson je izjavil, da bo predložil Varnostnem svetu pritožbo zaradi neupravičenega bivanja velikih števila angleških čet v Palestini. Navzvenost teh čet predstavlja napadalno dejanje proti neoborojenemu narodu. Odbor zahteva takojšnjo neodvisnost Palestine. Bergson je izjavil, da odobrava načrt Trygve Lija glede ustavitve odbora za preučevanje razmer v Palestini, pod pogojem, da se pospeši delo glavne skupščine. On se boji, da se to ukrep, od katerega bo imela koristi samo Anglija.

politično sodelovanje med obojema narodoma. Trgajte krinko z obrazov onih ljudi, ki netižno sovražimo med Slovenci in Italijani! Odpirajte oči tem slepcem. Povejte jim, da na tem ozemlju ne bo miru vse dotlej, dokler se ne reši to vprašanje.

Me tržaške žene bomo letos šle prvič v zgodovini na voliče. Oddale bomo svoj glas za bodočo ustavo STO-ja, ki bo za daljšo dobo urejevala osnovne pravice in dolžnosti tržaških državljanov. Zato je nad vse važna naloga, da se na volitve temeljito pripravimo ter da o pomenu volitev poučimo vse tržaške žene.

Naj ne bo tržaške žene, ki ne bi sodelovale pri izgradnji nove tržaške države, da bo temeljila na demokratičnih principih in bo zajamčila obojema narodoma, slovenskemu kot italijanskemu gospodarsko blagostanje, kulturni in politični razvoj.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delegacija Vrhovnega sovjeta bo prišla 11. marca v London

London, 8. — Delegacija Vrhovnega sovjeta, ki jo bo vodil Kuznječov, predsednik glavnega sveta sindikatov, bo prišla v London 11. marca. Delegacija, v kateri so pisatelji, znanstveniki in sindikalni voditelji, bo ostala v Angliji mesec dni. Delegati bodo gostje parlamenta ter bodo obiskali glavna industrijska in kulturna središča na Anglijskem.

NEMČIJA MORA POSTATI DEMOKRATIČNA IN MIROLJUBNA DEŽELA

Pred pričetkom moskovskega zasedanja Sveta zunanjih ministrov

Moskva, 8. — V torek se prične v palači Spiridovka zasedanje sveta zunanjih ministrov, ki mora reševati predvsem dvoje važnih vprašanj: mirovna pogodba z Avstrijo, in kar je znatno važnejše, bodoča ureditev Nemčije. Poleg tega bodo zunanji ministri verjetno izrazili priliko za proučevanje drugih važnih mednarodnih vprašanj. Tako je Marshall med tiskovno konferenco v Berlinu danes omelnil, da bo predložil svoj načrt o četvertem paktu. Bevin se bo po vsej priliki razgovarjal z Marshallom o Grčiji in Palestini.

Nacistična zarota tudi v Avstriji

London, 8. — Berlinska radijska postaja na sovjetskem zasedbenem področju je danes zvečer objavila, da so ameriške vojaške oblasti aretirale 57 oseb v Avstriji zaradi tajnega nacističnega delovanja. Izgleda, da je voditelj tega tajnega pokreta bivši SS general Grafenberger, ki se je zadnje čase bavil s črno borzo.

Truman se zavzema za grško vlado

Washington, 8. — Predsednik Truman je sestavljal poslanico za kongres za pooblastitev takojšnjega posojila grški vladi v višini 250 milijonov dolarjev. Poslanica bo verjetno predložena ameriškemu kongresu v ponedeljek.

Vladni krogi zatrjujejo, da Truman resno misli obrniti se preko radija na ameriški narod ter prikazati pritične posledice sedanjih razmer v Grčiji. Kakor ti krogi zatrjujejo, ne bo prišlo do zamenjave angleških čet v Grčiji z ameriški.

Ameriški znanstveniki protestirajo proti nameščanju nacistov v ameriškem vojnem ministrstvu

New York, 8. — «New York Herald Tribune» poroča iz New Yorka da je zveza ameriških učenjakov, v kateri so udeležene številne znanstvene organizacije in mnogi znanstveniki, ki so sodelovali pri raziskovanju atomske bombe, poslala predsedniku Trumanu poziv, naj odstrani nemške znanstvenike iz vojnega ministrstva. Zveza poudarja, da je stotine vseljenih Nemcev sodelovalo aktivno z nacizmom. Njihova prisotnost šali čut ljudstva, v pripravljanju tega datuma ruda-

GOSPODARSTVO

podpora določena za cerkev prenizka. Nadškof ugotavlja, da se je proračun vojske od leta 1925 povečal za 1746 in proračun notranjega ministrstva za 1308 milijonov peset, medtem ko se je proračun državne cerkve povečal v tem času samo za 66 milijonov peset.

Stroški za vzdrževanje «Palanca» znašajo 36 milijonov peset, kakor prejše leto. Toda temu številu je treba dodati še izdatke za elitne politične ustanove, kakor za «Mladinski fronto» in vsemučniške sindikate, ki znašajo 277 milijonov peset.

Rezultat glasovanja o proračunu daje zanimivo sliko sedanjega političnega stanja v Španiji.

Franco pritiska davčni vijak

Španski parlament šteje 500 članov. Za proračun je glasovalo 180 članov, proti pa 19, to se pravi, da se je ogromna večina vzdržala glasovanja.

GOSPODARSKE VESTI

Proizvodnja premoga v ZSSR raste. Po vesti, ki jo je objavil moskovski radio, so premočevalniki bazena Kuznečev v februarju preselili proizvodnjo, ki je bila določena v programu.

Velika angleška vojni dolgov v Indiji in Egiptu. Po poročilu iz Kaira so se razila pogajanja med angleško delegacijo in Egiptčani za likvidacijo egiptovskih

Trst mora dobiti čimprej svojo lastno valuto, ki jo bo izdala lastna emisijška banka, ki mora biti državna ustanova.

ODGOVORNIM PRI ZVU

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE mora dobiti dvorano

vo, kot je najboljšim predstavnikom našega ljudstva lastno. Mirni bomo, ker vemo, da so naše zahteve ne samo pravilne, marveč tudi dovolj skromne ter absolutno v okviru realnih možnosti in vaše kompetence. Dober pregovor pravi: Kdor hitro da, dvakrat da. Kar se pa spominjate, ki tavajo zaslepljeni v temi sovraštva, vemo, da prihaja čas, ki bo pometal z njimi. Zakaj italijansko tržaško ljudstvo, njegova dobra in pozitivna večina, narazume in nas v naših težnjah podpira.

O Delavskih zadrugah

naj odločajo sami združniki

Vse kaže, da so se nekateri, ki čvrstno ne želijo, da vodstvo Delavskih zadrug spet prevzame resnični predstavniki tržaškega delavstva, prestrašili izhoda volitev delegatov. Edino tako se da razlagati protest predsednika začasnega vodstva dr. Puecherja proti našim volitvam, ki ga je naslovil ZVU. Dr. Puecher je protestiral, proti temu, da so se volitve izvršile z dviganjem rok in ne z glasovanjem. Kakor znano, sta ostala člana začasnega vodstva odgovorila na Puecherjevo izpodbijanje pravilnosti volitev delegatov s pojasnilom, objavljenem v tržaških listih, poudarjajoč, da pravila ne določajo načina volitev delegatov in da so se volitve izvršile s pomočjo glasovalnic v primerih, kadar je večina volitev to želela, kar so volitve delegatov potekle popolnoma v skladu s pravili Delavskih zadrug, ostane v volitvah napoved izrednega občnega zbora (za dan 15. t. m.). Dr. Puecher pa vztraja, pri svojem prvotnem stališču, kar je razvidno iz njegove najnovejše izjave v listih, kakor je «Voces libera».

O tem sporu bode pa najbolje in najobjektivneje soditi sami združniki preko svojih delegatov na občnem zboru. Vsak poskus v kateri koli obliki, da se prepreči vrnitev uprave zadrug njihovim pravnim lastnikom, to je tržaškim delavcem in nameščencem, se bo razbili ob steno enotne volje večine združnikov.

Ce se je zdaj v to notranjo zadevo Delavskih zadrug na Svobodnem tržaškem ozemlju vmešal še neki videmski list in zagrožil s bojkotom trgovca Delavskih zadrug od strani italijanskih odjemalcev in italijanskih bank, ki da so s krediti podpirale Delavske zedruge, pomeni to butanje z glavo ob steno.

O bodem vodstvu zadrug bodo odločili, kakor večina, sami združniki, ki se groženj iz Vidma pač ne bodo ustrašili. Delavske pač bodo danes prav tako uspevale brez kreditov italijanskih bank, kakor so v času, ko italijanske bank v Trstu sploh ni bilo. Ko se bodo tržaški denarni zavodi končno osvobodili klešč italijanskega kapitala, ki se jih je polastil s pomočjo fašistične vladavine (glej primerke zavoda Banca Commerciala Trstina in še mnogih drugih), bodo delili kredite po lastni volji in, razume se, predvsem ustanovam na STO. Ako bodo Delavske za druge potrebavale kreditov, potem je gotovo, da jih ne pojejo iskat v tujino. Toliko bolj pa bodo odločile takšno pomoč, ki bi jim vedno svobodno odločanja, ko bo šlo za koristi tržaškega delavstva.

Ali razume, gospod polkovnik, zakaj smo včasih nekoliko nerazumni in zakaj zamerimo Vaši počnosti, ki preprečuje, da bi postale obljube dejanja? Gotovo smo daleč od tega, da bi kakor koli identificirali razloge, ki so doživeli Vas, z razlogi tržaških sindikatov, ki se jim zapenjajo ustnice, če samo stikajo slovenske besede. Toda praktično vzeto smo pri Vašem oklevanju na istem: za Slovensko narodno gledališče v Trstu še zmerom ni dvorane na razpolago.

Drugača van ne moremo seleti, kot da objektivno raziščete zade-

Fašistični novinar aretiran

Rim, 8. — Ministrstvo notranjih zadev je odredilo aretacijo glavnega urednika tiskovne «Manifesto» Pietra Marenga. Marengo bo predan pokrajinski komisiji za konfinacijo zaradi propagiranja fašistične ideologije.

Ameriška vlada pripravlja nove ukrepe proti sindikatom, omogoča pa lastnikom rudnikov, da zaslužijo milijon dnevno

Washington, 8. — Minister za pravo sodje Clark je izjavil, da bo zahteval od vrhovnega sodišča, naj izda v korist javnosti določbo, ki bi preprečila sindikatom, da bi zapustili delo v premočevalnikih. Clark je izjavil, da je Lewis in sindikati ne bodo brezpogojno razveljavili pisma od 7. decembra 1946, o odpovedi sporazuma z vlado, bo nastala nevarnost nove prekinitev dela z 31. marcem.

John Lewis je obtožil ameriško vlado, da je onemogočila vsako pogajanje za nov sporazum v premočevalni industriji pred vrnitvijo rudnikov lastnikom. Lewis je dodal, da bi bila nesloglasja med rudarji in lastniki že rešena, ko se ne bi vlada kot za interesirana stranika vmešala v ta pogajanja. Zatrnil je, da ne ve, kaj se bo dogodilo 30. junija, kadar bodo ukinjena posebna povelja vlade. Lewis je izjavil, da v pričakovanju tega datuma ruda-

Ustaški zločinci odhajajo v Argentino

Rim, 8. — «Unitas» poroča, da je danes 30 ustaških kriminalcev pobegnilo z ladjo «Filippa» v Argentino. List javlja, da je bilo 16 vojnih zločincev aretiranih, ko so se nameravali vkrečiti na ladjo. Med 30 pobeglimi zločinci se nahajata tudi Vladimir Kren, bivši poveljnik Pavelčevih zračnih sil, Jurij Granič, šef Pavelčevih tajne policije, Rodomil Vragović, šef hrvaške policije in general Josip Tomljenović, poveljnik ustave v Liki. Ostali zločinci so odpotovali z italijanskimi priliki.

KRATKE VESTI

RIM, 8. — V Genovi so otvorili angleško-italijansko društvo v prisotnosti britanskega veleposlanika v Italiji Charlesa Notha. Predsednik društva je Manzotti, predsednik trgovske zbornice v Genovi.

BERLIN, 8. — Neki britanski oficir in vojak sta ostala ranjena v avtomobilu glavnega stana, ki je naletel na mino na poti med Haifo in Tel Avivom.

BEIRUT, 8. — Kakor poroča list «Beirut» so v Tripolisu uvedli policijske ure in prepovedali nositi značke političnih strank.

RIM, 8. — Med Poljsko in Italijo so sklenili dodatno pogodbo glede trgovske izmenjave k pogodb, ki je bila sklenjena 10. oktobra 1946. leta.

PARIZ, 8. — Stavkarji pariških bančnikov uradnikov je zajela tudi pokrajno. Visti, ki prihajajo iz francoskih mest, predvsem iz Marsella, Ceza, Limogesa, poročajo, da so tudi tam bančni nameščenci stopili v stavko.

RIM, 8. — Rimski list «Espresso» poroča, da je bilo 10 oseb ubitih na nekem kamionu, ki je naletel na mino na cesti med Rimom in Anzani.

RANGUN, 8. — Zaradi zeleziške stavke v centralni Birmaniji je bilo 25 potnikov mrtvih, med njimi 7 britanskih vojakov.

PARIZ, 8. — Stavkarji pariških bančnikov uradnikov je zajela tudi pokrajno. Visti, ki prihajajo iz francoskih mest, predvsem iz Marsella, Ceza, Limogesa, poročajo, da so tudi tam bančni nameščenci stopili v stavko.

RIM, 8. — Rimski list «Espresso» poroča, da je bilo 10 oseb ubitih na nekem kamionu, ki je naletel na mino na cesti med Rimom in Anzani.

Lazni kljukec
pred sodiščem

Odbor italijanskega gospodarstvenikov, ki so se združili v SIO v Trstu, je na svoji petkovski seji soglasno sklenil, da bo uvedel pravno postopanje proti čistoizolaciji "Voce libere", ki je v svoji številki od 7. t. m. priobčil članek pod naslovom "Odborstvo v ribarstvu". Okuženi konji pocieni napredajo.

Odbor ugotavlja, da vsebina tega članka, niti najmanj ne odgovarja resnici in ponovno onemogoča pred javnim mnenjem ta list, ki tako rad priobčuje neresne vesti.

Razni monopolisti, ki so doslej delali lepo in grdo vreme na tržaškem tisku, se zelo razburjajo zaradi demokratskega gospodarstva, ki ga ima Udruga na programu in ga uvaža na našem tisku. Zato pa skušajo s vsim sredstvom ogroziti njegovo delovanje in upeh.

Član udruga v resnici prodaja ribe po 80 do 120 lir pri kg cene, kakor da "Proveduto" tlo, ki je omenjenemu časopisu tako zelo pri srcu. Tudi meso prodaja vrlanjenj mešarji po 180 do 200 lir pri kilogramu cene, kakor pa je normalna tržna cena.

Kar pa se tiče konj, ki jih je Unura namenila za Jugoslavijo, in so jih tukaj izvirali, pojasnjuje Udruga, da so bili izvršeni zato, ker so imeli ranjene noge ali druge zunanje poškodbe. Z naloženjem okuženih konj bi radi samo prestrašili prebivalstvo, da mesa ne bi kupovali. Konje je ponudila v prodajo organizacija Unura sama, ker je videla, da ne bi mogli nadaljevati potovanja. "Voce libere" skuša še enkrat braniti one monopolistične kroge, ki so bili navajeni navajati cene po svoji volji. Koliko jim bo uspelo, to je pa drugo vprašanje.

Zakaj je bil aretiran
tov. Dujič?

Porodni smo še da je civilna policija aretirala tov. Dujiča. Tov. Dujič se je slučajno nahajal v Kojščem, kjer so ga naprosili, da bi sodeloval na gospodarski konferenci in da bi dal nekaj nasvetov. Sestanek je bil spontan. Ljudstvo se je zbralo, da bi se pogovorilo o gospodarskem položaju, ki je nastal s podpisom mirovne pogodbe, po kateri bodo Brda pripadala Jugoslaviji.

Zborovanje gospodarskih ur. ob 11. uri je prišlo policija in ker zborovanje ni bilo prijavljeno, so zahtevali naj se zborovalci razidejo. Na intervencijo krajevnih funkcionarjev SIAU je policija pristala, da se zborovanje nadaljuje do 13. ure ob njeni prisotnosti. Po zaključku zborovanja so civilni policisti poklicali na stran stiri osebe, med katerimi je bil tudi tov. Dujič. Ostale tri so izpustili, tov. Dujiča pa pridržali in ga odpeljali v goristiške zapore.

Civilna policija je javila, da tov. Dujič ni imel osebne izkaznice, kar ni res.

V zvezi s aretacijo zasluženega antifasista je zavladalo na goriskem velikog ogorčenje in ljudstvo zahteva, da ga izpuste.

Nepotrebno zavlacanje
pri izplačevanju odškodnine

Pred približno enim letom je ZVU objavila v dnevnem časopisu, da bo poseben urad izplačeval odškodnino za škodo, povzročeno po angleških in ameriških vojaških enotah. Obveščeni smo, da je do sedaj še 2500 kmetovalcev oddalo prijave in prošnje za izplačilo, od katerih pa je rešenih šele okrog 800.

Vsak dan prihajajo naši kmetje na ta ekspeditivni urad in prosijo, naj jim to odškodnino končno izplačajo, saj so vendar bili okoličani brez krivde, a čestokrat je zavlačevanje delala veliko škodo tudi brez stvarne potrebe. No, odgovorni uradniki pa se neprestano izgovarjajo, naj še in še počakajo in da bodo še vsi prišli na vrsto. Kmetje se sprašujejo, kakšen namen sploh ima to zavlačevanje. Posledica tega zavlačevanja pa je ta, da imajo okoličani vsak dan večjo škodo, kajti vrednot denarja hitro pada, a odškodnina ostane vedno enaka. Kaže, da je temu vzrok to, da obojela samo ena dvočlanska komisija za reševanje prošelj in da se nihče ne pobriga, da bi se izplačevanje pospešilo. Mislimo, da bi ZVU morala upoštevati proteste naših kmetov in storiti vse, da se njeni lastni odloki izvajajo.

Ob tej priliki se tudi vprašamo, zakaj je prid tem uradu samo en Slovenec, ostali pa sami Italijani? Večinoma iz Italije, čeprav so okoličani sami Slovenci razen nekaj Furlanov. Torej se tudi v tem uradu pod ZVU ni nič izpremenilo.

ALEKSANDER BECK,

VOLOKOLAMSKA CESTA

Boječ se, da bi v mraku ne padel obenem s konjem v kakšno jamo, nisem krenil naravnost, ob obali, marveč sem se napotil po stranski vaški poti nasokrog.

Konj je stopal težko celo korakoma. Otrajajoč z glavjo je Lisanka pljuskovala vlažila kopita iz lepljive gnoti. Z vso težo sem sedel v sedlu in se predajal mislim.

Spotoma sem začel sračevati nekakšne pešce, ki so šli v isti smeri. Začudil sem se, kaj je to? Nove sile? Okrepitev? Moja šepa svetilka je sem pa tja parala mrak s smolnim svetlobo.

Kaj je to? Zastali izza kolone nemara? Šlo so po dva, trije, pešci s okornimi šotorskimimi krili, preko katerih so se valjali curki dežja, ki je enakomerno padal. Strlele so cevi pušk, ki so bile obsebene preko hrbov. Nekdo je vprašal:

— Kako daleč je do Sipunova, tovariš komandant?

Rekel sem jim:

— Kdo ste? Od kod prihajate?

Izvedel sem, kdo mamo je šel v nočnem pohodu rezervni bataljon iz VoloKolamska in ti, ki so se pogovarjali z menoj, so bili zastali na maršu.

Spet so vprašali, koliko kilometrov je do Sipunova. Odgovoril sem ter jih zaobli. Pot je bila za nekaj časa prazna. Okrog mene je bila tišina; tekmo noči se je bilo poleglo oddaljeno grmenje topov.

Toda glej, pred mano je spet nekdo s muko vlažil noge iz blata.

Spet so šli dva, trije, Okrepitev, sem se veselil, toda... Toda k vrugu, kako slabo klopota. Ne čuti se krepkejša, ki nam jo je bil vtil Panfilov: naši se niso tako razvlekli, niso zaostajali.

Lisanka je plašno skodila v stran. Žepna svetilka je svetila

TRŽAŠKI DNEVNIK

Vse tržaške žene

naj združeno širijo demokratsko fronto, utrjujejo slovensko-italijansko bratstvo in se bore za ženske pravice

(Nadaljevanje s 1. strani)

Eno najneposrednejših vprašanj, ki zahtevajo naše pomoči za dokončne rešitve, je vprašanje sindikalne enotnosti. V precejšnji meri je odvračalo prav od nas žene, kdaj in kako bomo dosegle združenje vseh delavcev in nameščencev v enotno sindikalno organizacijo, ki bo najmočnejše orodje demokratskih množic proti vsem poskusom vmešavanja tuje imperializma v naše notranje razmere. Sindikalna enotnost je treba doseči ne le v tovarnah, marveč v vseh uradih in institucijah, kjer se nahajajo delovni ljudje.

Vzbuditi zanimanje žene za sindikalno vprašanje bo ena izmed glavnih nalog, s katero se bo morala ukvarjati ženska organizacija.

Ze do danes so gledale delovne množice vsega sveta na borbo, ki jo je vodilo delovno ljudstvo Trsta proti vsem ostankom fašizma in njegovim vplivom. Združitev vseh resnično demokratskih množic Trsta v enotno organizacijo ali vsaj v skupne borbene fronte pa mora postati vzgled vsem ljudstvom v borbi za svobodo in demokracijo. Po naš borbi se bodo zgledevala tudi

druga demokratska gibanja v svetu.

Letos bomo prvič proslavljali 1. maj, praznik dela v okviru STO-ja. Naloga delovnih žena je, da strjevanje nastopimo na tej priložnosti, ki je nov dokaz enotnosti delovnega ljudstva in pregled vseh naših sil.

To so naše najvažnejše naloge v sedanjem trenutku in od naše discipline in poštovanosti je odvisno, kakšno bodo uspehi.

Politični referat se je začel diskusijo. K besedi se je javilo več tovaršic. O vprašanju dvojezičnosti je govorila tov. Olga. Dejala je, da je prav posebna dolžnost tovaršic Slovencek ob vsaki priložnosti zahtevati, da z njimi govorijo slovensko. Zavedati se namreč moramo, da bo reakcija na vsakem koraku skušala ovirati izvajanje dvojezičnosti. Tovariške Italjanke bodo zato nudile Slovenkam vso pomoč, da uveljavijo svoje pravice. Tov. Katerina Amalija se je prijavila k besedi in je govorila o vprašanju sol. Razložila je tovaršicam, kako je solam in vzgojo v IV. okraju. «Prostori so slabi, vlažni in niso primeren za šolo. Otroci imajo le po dve uri pouka na dan. Učitelji nimajo odgovarjajočih strokovnih izobrazb, niti ne vzgajajo otrok v naprednem

duhu. Žene so večkrat protestirale pri ZVU, toda brez uspeha. Zato se bomo žene borile vse dotlej, dokler ne bo dokončno urejeno vprašanje šole. Ko je omenila ime Baraga, so se slisali iz dvorane vzkliki: «Proč z izdajalcem!»

Nato je govorila še zastopnica žena in tovarne Sv. Andreja. Povedala je, da se delavke niso mogle udeležiti konference, ker industrijske niso hoteli priznati tega praznika. Omenila je tudi primere, kako so odpušili iz službe tovaršice, ki so dosledno branile interese delavstva in pregled vseh naših sil.

Tov. Vlada je ob zaključku še onkrat našla najvažnejše naloge: gojiti bratstvo med Slovenci in Italijani, dvigati kulturno raven žene, širiti demokratsko fronto in stvarno reševati vprašanja.

Žene se zahvaljujejo

Koordinacijski odbor se v imenu ASIZZ-a zahvaljuje in izraža svoje priznanje vsem ženam, tovaršem, organizacijam in tisku, ki so sodelovali z njimi pri delu za 8. marec in s tem pripomogli k lepemu uspehu pri praznovanju mednarodnega praznika žene.

VESTI S PODEŽELJA

MEDJA VAS — SV. IVAN

Počitve prosvetnega dela. Do sedaj sta obe vasi pokazali prav malo aktivnosti za prosvetno delo. Po dolgem neplodnem prekanjanju so končno sklenili, da se bosta vasi združili in da bodo ustanovili enotno prosvetno društvo. V ta namen se je zbralo 23. februarja v Medja vasi precejšnje število ljudi. Gostovalo je prosvetno društvo Jadrin iz Devinca s pevskimi in recitacijskimi točkami za obelastitev smrti Franceta Prešerna. Po proslavi so se vršile volitve, na kateri so izvolili izvršni odbor, v katerem sta zastopani obe vasi.

Novo izvoljeni odbor je prevzel obveznost, da bo poizvil prosvetno delo. V ta namen se je še z vso resnostjo oprijel dela, ker hoče dokazati, da je vreden zaupanja, ki so mu ga izkazali vaščani obeh vasi.

DEVIN

Konferenca ASIZZ. V nedeljo 2. marca so imele žene v Devinu konferenco, na kateri so obravnavale vprašanje enakopravnosti žena in

o njihovih pravicah. Po referatu se je razvila živahna diskusija. Žene so se pogovorile o socialnih vprašanjih v zvezi s počinjskimi kolonijami za otroke in o šolstvu.

Z veliko vnošo se žene iz Devinca tudi pripravljajo na njihov praznik 8. marec. Igrale bodo dve igri in sicer eno slovensko in eno italijansko, mladina in pionirji pa bodo sodelovali s petjem in recitacijami. Ker so vsi silno pridni, nas bodo gotovo veselo presenetili.

SAMATORCA

Naš najstarejši dopisnik pravi, da 43 letniški poroke. Tovariši Kante Ivan in njegova soproga Sirk M. Tilda sta se dni praznovala 43 letni svoje poroke. Njegove hčerke in snovi, vnuki in vnukinje ter vsi tisti, ki ga poznajo, mu želijo ob obelastitvi mnogo sreče in zdravja.

Tov. Kante je predsednik SIAU v vasi in naš vreden dopisnik, star pa je 67 let. Gotovo nam bo v dolgi vrsti srečnih let, ki jih ima še pred seboj, postal še mnogo, mnogo zanimivih dopisov.

ROJSTVA, SMRTI, POROKE

Dne 8. t. m. se je rodilo 8 otrok, umrlo 9 ljudi, porok pa je bilo 10. CIVILNE POROKE: zidar R. B. Cox in tipografa Cipriana Bego.

ROJSTVA: 14. rojstva: kovač Marij Cerqueni in zasebnica Orelia D'Elia, uradnik Guido Vascotto in uradnica Nikolina Beni. Student Livo Beltrame in zasebnica Altea Greco, mizar Antona Germana in karotekničarka Diomira Zorja, mehanik Rafael Buonpensiero in zasebnica Ana Norbedo, mehanik Pavel Vouk in trg. pomočnica Ivana Gabrielli, natakav Viljem Kearney in zasebnica Albina Andreaco, šofer Friderik Watts in zasebnica Marta Sterpe, uradnik Vincenzo Ferrante in uradnica Livia Germogli.

UMRLI: 14. letna Aurelija Sapienza por. Greco, 84 letna Julija Mazzotti, 75 letna Ljovka Gerini vd. Valentini, 13 dni star Ivan Škogar, 68 letni Ivan Škrinjar, 75 letna Antonia Castellani por. Bartolini, 87 letna Marija Štrman vd. Zocchi, 63 letni Jože Denave in 34 letni Giordano Pahor.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

TOMAJ

Predavanje o STO-ju. Pred kratkim smo imeli množični sestanek. Nekaj tovaršic je predaval o bodoči ureditvi STO-ja. Po predavanju je ljudstvo živahno razpravljalo o tem vprašanju.

Veliko število vaščanov se je nedavno od tega udeležilo prosvetnega dela pri pobiranju borovega prelica. Opravili so 232 ur dela.

Napad na vojaka CSR

V nedeljo ob 0.40 so neznanec pri tovarni Gaslini napadli z nožiče školskega vojaka Josefa Rausa, člana m.š. Unura za CSR, in ga laze ranili. Prepeljali so ga v vojaško bolnico. Njegovo stanje ni resno.

Radijski sporedi

V nedeljo 9. marca
TRST II.

9.30 Kmetijska oddaja: Vajnost rudniških snovi in vitaminov v živilski kmeti; 10. pravnica sv. mase iz Sv. Jure; 11.30 pridiga; 11.45 nedeljski glasbeni spored; 12.30 sestanjo po slovenskih krajih; 13.30 pestra glasba; 14. predavanje: Krajevski observatorij; 14.15: plesna glasba; 14.28: čitanje večernega sporeda; 14.30 zaključek; 16.30 otroška oddaja: «Maminico srečec»; izvajajo člani Slovenskega narodnega gledališča; 17. Donizetti: «Lucia di Lammermoor», opera v dveh dejanjih; v edmoru - Polikorno predavanje: Obredi in zabave na svatbi; 20. glasba po željah; 20.45 kulturno zgodovinsko predavanje; 21. večna oddaja: Izvajajo člani slovenskega narodnega gledališča; 21.30 lahka glasba; 22. simfonični koncert (prenos iz Vidma); 23.30 čitanje sporeda za prihodni dan; 23.35 polnočna glasba; 24. zaključek.

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 14.30: «Kdaj boš odšla».
SUPERCEINEMA. 14: «Posledice poljuba». D. Durbn.
FENICE. 14: «Pozdravljena lepota».
FILODRAMMATICO. 14: «Cigan».
CINE MARE. 14: «Idelani Slovaki».
ITALIA. 14.30: «Njeno veličanstvo je zabljeno».
ALABARDA. 14: «Mešec za 6 vi-narjev».
IMPERO. 14: «Zločin brez kazni».
VIALE. 14.30: «Angel in vrag».
MAGSIMO. 14: «En dan v življenju».
GABRIELI. 14: «Emil Zola».
IDEALE. 16: «Banket v Ritzu».
SAYONA. 14: «Sence na morju».

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

ASIZZ OPCINE priredi v NEDELJO 9. t. m. ob 16. uri ob priložnosti mednarodnega praznika žene

KULTURNO PRIREDITEV
SODELUJE OPENSKA GODBA.

NI BILO DRV, PREMOMA IN PLINA

In vendar so koks izvažali!

V našem listu smo mnogokrat pisali, da v raznih ustanovah in uradih marsikaj ni v redu. Razkrinkovali smo civilno policijo, odkrili nečedne posle z otrobi pri «Consorto Agrario», pisali o kraji Unuriga blaga na debelo, o spekulacijah z nagradami na tržaški občini itd.

ZVU je imela za vse to samo gluha ušesa. Saj smo bili zanjo le demagogi in prenapetosti, ki smo pisali o vseh teh vprašanjih le iz propagandističnih namenov. Ko pa je zadnje čase bila mera le prepolna, je morala tudi ZVU nekaj ukreniti, kar potrjuje, da so bile naše trditve popolnoma upravičene in pravilne. Odpust sicer malena števila funkcionarjev civilne policije in nekaterih višjih funkcionarjev prefektore je v tem pogledu zelo znamenito. Čeprav so ti ljudje podali demisijsko, je to dokaz, da je bilo nekaj gnilega v delu Danksa.

Včeraj pa so odkrili ogromno porombo, zaradi katere je trpelo vse mesto. Se nedejlo od tega smo pisali, da grede velike množice koka iz live na črno borzo v Italijo. Poklicali so nas na odgovor in hoteli dokazati. In ironija usode, se včeraj so na Consensu svetu brali odgovor polkovnika Fodena, da je preiskava ugotovila, da niso tiho-tapili koka v Italijo. Istega dne pa je policija javila, da je aretirala Antona Spino, Adolfa Capellija in Stena Benevolio, uradnika pri kmetijskem oddelku ZVU, ki je izdajal potvorenja izvozna dovoljenja za koks.

Policija je prišla tudi načelnika urada zaščitnega prometa na tržaški postaji Romana Pace ter uradnika Galimbertija in Potassa. Sumijo jih, da so skrivaj poslali v Italijo na desetine vagonov premoga in potvarjali vozne dokumente.

Šlo je za milijonske umazane kupčke (govore o pol milijardi dobička), medtem ko je tržaško ljudstvo trpelo mraz. Te kupčke so se vršile pred očmi ZVU, čeprav je vse mesto govorilo o tem, da se v Milanu grejejo z koksom iz tržaške live. Vest o tem odkritju je silno ogrožila vse tržaško ljudstvo. Istega dne je bila ena izmed naših hujših, kar jih pomnimo, ljudje pa so bili mnogokrat brez plina, elektrike, goriva, da celo vode. Odkrili in spekulanti pa so si polnili svoje mastne listnice z milijoni. Mesto je trpelo, kupčija pa je nemoteno razhajala dalje. Končno so krivce skoraj

po naključju odkrili, ko se je uradnik trdke Capelli predstavil na prevoznem centru s potvorenim dovoljenjem.

Vse to kaže, kako je gnil upravni aparat ter da ni dovolj opustiti nekaj funkcionarjev, temveč da je treba izvesti temeljito čistko na vseh področjih. Tržaško ljudstvo ne bo dopuščalo, da ga bodo na tak umazan način izkoriščali in bo poskrbelo, da se iz ustanov v bodoče STO - ju očisti vse, kar je gnilega. Cesar ni znal ZVU, bo znal ljudstvo, ki si bo lahko svobodno izbralo svoje zastopnike.

SLOVENSKO
NARODNO GLEDALIŠČE

DANES ob 18. uri v

Škedenju:

"SCAMPOLO"

Predprodaja vstopnic eno

uro pred predstavo pri bla-gajni.

Sporazum v Rafineriji "Aquila"

Enotna fronta za mir in bratstvo med narodi

Ze več dni so se vršila v rafineriji «Aquila» pogajanja med zastopniki Enotnih sindikatov in Delavske zbornice za doseglo sindikalnega sporazuma. Delavci so bili potrebni, da se napravi enkrat za vselej konec antagonizmu, ki ne troši samo brez potrebe delavskih sil, ampak onemogoča tudi vsako uspešno akcijo za skupne delavske koristi.

Delo, ki ga je spremljala tako trdna odločnost in vera, ni moglo ostati brezuspešno in tako so se delavci obideli sindikatov sporazumili v naslednjih točkah:

Izvolili bodo nov tovarniški odbor petih članov. Sporazumeli so se glede volilnega postopka in določili, da se bodo volitve vršile potem glasovno, in na kar najbolj demokratski način. Obe organizaciji bosta določili svoje kandidate, vsaka enako število. Volitvam bodo prisostvovali zastopniki odbora za sindikalni sporazum in zastopnik ravnateljstva kot opazovalec. Aktivno

KULTURA Slavnostna
akademija ASIZZ

V proslavo mednarodnega ženskega dne je ASIZZ priredila v dvorani Doma pristanških delavcev 7. t. m. slavnostno akademijo. Izbrani spored je otvorila tov. Marina s kratkim nagovorom, v katerem je izrazila obalovanje zaradi premajhne dvorane, ker se večje prioblasteh ni dalo doseči. Nato je spregovorila podprave iz mednarodne ženske konference v Pragi, ki je z velikimi simpatijami spremljala borbo tržaških in primorskih žena za svobodo in demokracijo, tako da je bila ASIZZ soglasno sprejeta v Mednarodno zvezo demokratskih žena. Podarila je, kako je ta soglasni sprejem nagrada in priznanje za opravljeno delo, pa tudi vzpodbuda in obveza za nove naloge v bodočnosti.

Po nagovoru se je pričel pestro in zanimivo sestavljeni programski del večera. Kot prva je nastopila sopranistka Pavla Potrata, ki je izvajala Simonetičev «Pomlad», v drugem delu sporeda pa se ariji iz oper «Rusalka» in «Prodana nevesta». Dosegla je zaslužen odobravanje zlasti s svojim voluminoznim in sočno barvanim sopranom. Član SNG Josko Lukež je občutno prednašal socialno drsko Zoro Kolutove «Slika s ceste». Iz opere Andre Chénier smo slisali tri arije, ki so jih capeli baritonist Giraldi, sopranistka Vecchiattijeva in tenorist Botteghelli, od katerih je zadnji pokazal zelo lep, kulturno in dobro zložen glas. Mladi pianist Mario Saccin je zaigral Mirec Saccinove Fantastično kolo, živahno in ritmično razgibano skladbo, za katero je žel zaslužen odobravanje. Koreografska slika Pot k svobodi prikazala trpljenje žena in hrepenenje po svobodi. Komorni zbor v zamisli Olge Gorjupove in s sprejemom Ubalda Vrabca je izvajal 4 pesmi in sicer Kozinovo «Ka vojska», «Vrabevo» «Udar udar», Lajotčev «Pastirsko» in pristrno Devovo «Soča», ki je bila tudi najbolj občuteno in uravnoteženo podana. Sodeloval je tudi zbor kroška «Pino Tomasi» z dvema plesoma in Himno deli, katero je igral ponavljati. Spored je zaključil prizor Zdravka Ovirka «Za pristanik žena», ki so ga izvajale članice SNG v režiji Rada Nakrsta. Prikazana je bila vloga slovenskega ne v miru in v narodno osvobodilni borbi ter njena vera v zmago pravice. Tako je bila s tem prigrizkom najlepše zaključena ta uspešna reditev.

Odg. urednik DUSAN HREŠČAK

Tisk: Stabilimento Tip. Trieste

Zahvala

Prebivalci zgornje župnije s svojim župnikom se zahvaljujejo za darilo SIKR JOZEFU, za veličastno plašč, modro obleko in kapo ter zimske čevlje, naj javi Gled. Gauseppini, Trst, ul. Campana, st. 31.

MALI OGLAS

ZAKONSKO SPALNICO v dobrem stanju kupim. Sežana 180, Čeh. PRASICA za rejo prodam. Naloži v upravi «Primorskega dnevnika».

V STANDREJU prodam hleno dvorščino in vrtom. Lokar, Gorjup, ul. V. Veneto 31.

AVTOPLASCE (kopertoni) 7500 v dobrem stanju, prodam po 2100. TRST, Torrebianca 21, Ul. Tosi.

NAZNANJAM cenj. neredničarjem, odjemalcem, da so cepjenke po spleti. Trst, ul. Siro, Glednje p. D. tovlje.

Poteka tri leta, odkar je izdajalska roka kodala mladim življenji moje hčerke in zeta

DANI IN STANKA VUKA, v neskončni bolni se ju spominja mama EMA TOMAZIO

</

FIZKULTURA ZA NEDELJO

Enajstorica Partizana nastopi danes na stadionu

Moštvo CDJA Partizan

Končno se nam bo tudi v Trstu predstavila slavna enajstorica Partizana, ki si je v kratki dobi ustvarila mednarodni sloves. Njegovo enajstorico sestavljajo igralci, ki so že večkrat oblekli državni dres. Tako bo branil vrata Glazer, ki je bil svoječasno eden najboljših evropskih vratarjev. Branilsko vrsto tvorita Brozović, državni reprezentant, ki ima že nešteto reprezentativnih tekem za seboj, ter mladi in nadarjeni Popescu. Najmočnejša je krilna vrsta, kjer se odlikujeta državna reprezentanta Simonovski in Čajkovski, ki je bil tudi predlagan v sestavo reprezentance kontinenta za tekmo proti Angliji, ki bo 10. maja v Glasowu. Mesto srednjega krilca pa igra Djurdjević, igralec, ki je šele na pragu kariere. V napadu pa razpolaga Partizan

SPORTNI UTRINKI

Mednarodna tekma v hokeju na ledu Švedska-Svica v Zurichu se je končala z zmago Švedske 9:6 (5:1, 3:1, 1:4). To je bilo 20. srečanje obeh držav. Švedi so zmagali 15 krat, izgubili 3 krat, dve tekmici pa sta se končali neodločeno.

Mednarodno prvenstvo Češko-slovaške v namiznem tenisu se je končalo s sledečimi rezultati: moški posamezno: Andreadis je v finalu premagal Štipeka s 3:2; v dvojicah sta Andreadis-Štipek premagala par Torkar-Martinko. Med posameznicami je zmagala Avstrijka Pritzl nad Čehoslovakinjo Melicherovo; Avstrijski mešan-par Pritzl-Ickl pa je premagal češkoslovaški par Andreadis-Viesner.

uspehov v Poljski in Sovjetski zvezi. O takratni Partizanovi turneji so inozemski, predvsem sovjetski časopisi prinašali najugodnejše kritike ter se čudili ogromnemu napredku jugoslovanskega nogometa.

Danes bo Partizan v Trstu nastopil v svoji najmočnejši formaciji. Njegova postava še ni znana, vendar pa smatramo, da bo nastopil s sledečimi igralci: Glazer, Brozović, Popescu, Čajkovski, Djurdjević, Simonovski, Rupnik, Atanacković, Bobek, Mihajlović in Matekalo.

Tržaška enajstorica Lj. Ponzi- ne pa bo po vsej verjetnosti nastopila v tej postavi: Furlan, Corbatto I, Caproni, Stivoli, Giacini, Tramarin, Kovačić, Karlin, Maluta, Gerin in Tommasini. Enajstorica ni sestavljena iz tako slav- nihi imen kot njen nasprotnik, njeni igralci pa so mladi in polni vere v sebe. Danes ob 15. uri pa je dolžnost tržaških sportnikov, da ji nudijo na stadionu prepo- trebno moralno oporo.

Planiška skakalnica - čudež moderne tehnike

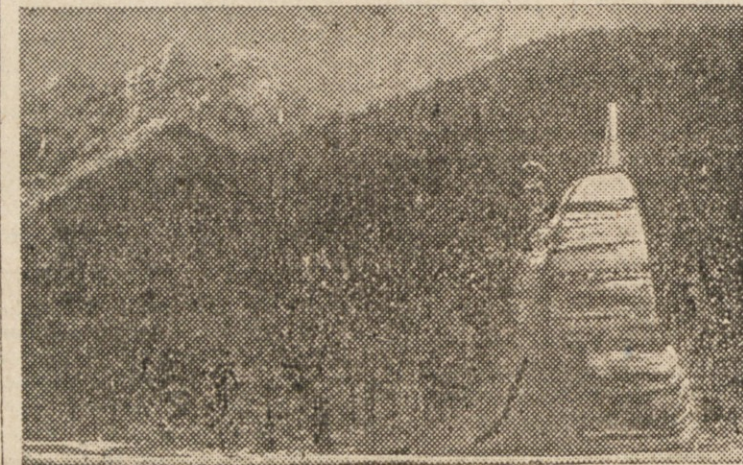
V naši rubriki smo pred krat- kem že prinesli članek o planiški mamutski skakalnici. V njem je znani smučarski strokovnjak Jo- so Gorec odgovarjal na pamišlet o planiški skakalnici, ki ga je na- pisal bivši svetovni prvak v smu- skih skokih Sigmund Ruud.

Od njenega krsta pa do danes je bilo v Planici 7 prireditev. Iz- vedenih je bilo 362 poletov od 80 do 118 m, od katerih se jih je samo 37 končalo z lahkim padel. Dosedaj je na planiški skakalnici skakalo 77 skakalcev iz seden dr- žav. Iz Norveške jih je bilo 15, ki so dvakrat postavili svetovni rekord in sicer leta 1934 Birger Ruud z 92 metri in leta 1935 Rei- dar Andersen z 99 metri. Iz Če- škoslovaške je bilo 7 skakalcev, iz Poljske 2, iz Svcoe 6, iz Avstrije 13, iz Nemčije 16 in iz Jugoslav- je 18. Med Jugoslovani so bili naj- bolj uspešni: Albin Novšak s 103 m (podrsal z rokami), Rudi Flinž- gar s 101 m (podrsal z rokami), Mežik 83 m. Pribošek 81 m itd.

Na posameznih tekmah v smu- čarskih poletih so bili doseženi naslednji uspehi:

Leta 1934 je 34 skakalcev iz Norveške, Jugoslavije, Avstrije in Nemčije izvedlo 21 poletov od 80 do 90 m, 1 polet med 90 in 95 m in 1 polet med 95 in 100 m.

Leta 1935 je tekmovalo 95 tekmovalcev iz Jugoslavije, CSR, Poljske, Norveške, Svcoe in Av- strije, ki so izvedli 48 poletov med 80 do 90 m, 10 poletov med 90 in

Planiška mamutski skakalnica

95 m in 5 poletov med 95 in 100 m.

Leta 1936 je bil prvič dosežen skok nad 100 m. Sodelovalo je 19 skakalcev iz Jugoslavije, CSR, Norveške, Svcoe in Avstrije. Izve- dili so 17 poletov med 80 in 90 m, 3 polete med 90 in 95 m, 5 poletov med 95 in 100 m in 1 polet nad 100 m.

Leta 1938 je sodelovalo samo 5 skakalcev iz Jugoslavije, Avstri-

191 poletov med 80 in 90 m (13 s padcem)
62 poletov med 90 in 95 m (6 s padcem)
54 poletov med 95 in 100 m (6 s padcem)
52 poletov med 100 in 110 m (12 s padcem)
3 poleti med 110 in 118 m (vsi brez padca)

Vsega skupaj je bilo torej 362 poletov z 37 padci. Kar je ne- dvomno vsi k uspeh

je in Nemčije. Izvedli so 12 po- letov med 80 in 90 m, 2 poleta med 90 in 95 m in 5 poletov nad 100 m.

Leta 1940 je skakalo 14 tekmo- valcev iz Jugoslavije iz Nemčije, ki so izvedli 58 poletov med 80 in 90 m, 22 poletov med 90 in 95 m, 10 poletov med 95 in 100 m in 3 polete nad 100 m.

Leta 1941 je sodelovalo 17 tekmovalcev iz Jugoslavije in Nem- čije. Izvedli so poletov med 80 in 90 m, 24 poletov med 90 in 95 m, 26 poletov med 95 in 100 m, 43 poletov med 100 in 110 m in 3 poleta med 110 in 118 m.

Izvedenih je bilo torej skupne: Prinašamo še razvoj svetovnih rekordov v skokih. Lestvica je sledeča:

Leta 1888 Edvard Lillehagen (Norveška), Husby, . . .	23 m
Leta 1900 Dlaf Tandberg (Norveška), Solberg . . .	35.5 m
Leta 1910 H. Hanseh (Norveška), Gustad	45 m
Leta 1912 Gunnar Andersen (Norveška), Gustad . . .	47 m
Leta 1914 A. Omundsen (Norveška), Vik	54 m
Leta 1924 Th. Strömstad (Norveška), Chamonix . . .	57.5 m
Leta 1926 Dagfin Sarlsen (Norveška), Pontresina . .	63 m
Leta 1926 J. Snersruud (Norveška), Fluberg	66 m
Leta 1927 Sigmund Ruud (Norveška), Fluberg	72 m
Leta 1930 Adolf Badrutt (Svica), Cortina D'Ampezzo .	75 m
Leta 1931 Birger Ruud (Norveška), Fluberg	76.5 m
Leta 1931 Sigmund Ruud (Norveška), Davos	81.5 m
Leta 1933 Ruchet (Svica), Villars	87 m
Leta 1933 Robert Lynbourne (Kanada) Kanada . . .	87.5 m
Leta 1934 Birger Ruud (Norveška), Planica	92 m
Leta 1935 Radmond Sörensen (Norveška), Planica . .	94 m
Leta 1935 Stanislav Maruszars (Poljska), Planica . . .	95 m
Leta 1935 Reldar Andersen (Norveška), Planica . . .	99 m
Leta 1936 Josef Bradl (Avstrija), Planica	101 m
Leta 1938 Josef Bradl (Avstrija), Planica	107 m
Leta 1941 Gehring (Nemčija), Planica	118 m

Razvoj jugoslovanskih rekordov pa je:

Leta 1922 Joža Pogačar, Bohinj	9 m
Leta 1926 Joža Pogačar, Moistrana	30 m
Leta 1932 Bogo Sramel, Bled	50 m
Leta 1933 Bogo Sramel, Bled	57 m
Leta 1934 Franc Palme, Planica	62 m
Leta 1934 Albin Novšak, Planica	66 m
Leta 1935 Bogo Sramel, Planica	72 m
Leta 1936 Albin Novšak, Planica	89.5 m

Finžgarjev in Novšakov skok preko 100 m ne štejeta kot rekord,

ker sta oba podrsala z rokami po tleh.

Teden smučarskih poletov bo le- tos preložen. V Planici je padla v zadnjih dneh velika količina no- vega snega, ki bi jo bilo nemogo- če odstraniti v enem tednu s skakalnice in prostora za gledal- ce. Zato bodo smučarske polet- napovedane za prihodnji teden: prestavili na dni od 17. do 23. marca. Ko bo glavna prireditev ob sodelovanju jugoslovanskih in inozemskih skakalcev.

Prvenstvo Evrope v hitrostnem drsanju v Stockholmju je dalo te- le rezultate: 500 m: Janemar (Švedska) v času 44.6; 1500 m: Farstad (Norveška) v času 2.19.5; 3000 m: Seyffarth (Švedska) v času 4.49.0; 5000 m: Hedlund (Finska) v času 8.36.4.

RIBOLOV NA CIPLJE

Mali portoroški zaliv in krasna obala od Pirana do Sv. Lucije, sta dobro znano aaradi milega podnebja in ugodne lege. Tu je krasno letovišče, kopališče pri kopališču in prijazne vile, ob morju palme, ob pobočjih hriba pa olike, trto in sadno drevje. Od rane spomladi do pozne zime je tu zelo živahno življenje, le par mesecev pozimi je bolj mir- no. Toda tudi tedaj zdkipi od Pi- rana tja do Sv. Lucije, namred kadar je lev na ciplje.

V Piranu, ki je tipično ribiške mesto, in po vseh naseljih ob obali žive ribiči. Nekateri — kot v Piranu — se bavijo zgolj z ribo- lovom, drugi — v Portorožu, in Sv. Luciji — ribarijo in obdelu- jejo obnem košček zemlje. Od spomladi do jeseni lovijo sardi- ne, sardale in druge vrste rib. Odpeljejo se daleč od obale pro- ti južni Istri na odprto morje in če je dober lov, prideljejo polne čolne rib za domači trg, za Trst ali za tovarne v Izoli, kjer jih konzervirajo.

Krasen je pogled na morje v temnih poletnih nočeh; v dalja- vi vidiš lučko pri lučki; ene so mirne, druge krošijo. Ob šepetu velov se ti zdi, da vidiš pred sa- be carebno mesto na morju, ki se razteza v daljave in izgublja v nedogled. Proti zodi pa vse izgine. Lučk ni več, vračajo se ribiči. Te- daj zaživti na obali in v ribarni- cah. Če nisi se videl ribolova, moraš eno noč z ribiči na morje. Doživel boš najlepše urice, ki jih nikoli ne pogabiš. Ko pa lovijo ciplje, ni treba celo noč na od- prto morje — bilo bi tudi neko- liko prehladno v dolgih zimskih nočeh, čeprav pri Portorožu. Lov na ciplje se vrši podnevi, po na- vodi v popoldanskih urah in prav ob obali.

Ciplji, ki jim pravijo italijanski ribiči azevali, žive v velikih sku- pinah, stalne se sucejo v, kak- šnem malem zalivu, kjer ni ve- likega prometa. Skupina je zdej tu, zdej tam. Ko je topleje, se ne- koliko razkrope in oddaljijo od obale. Kadar pa začne pritiskati mraz, se strnejo in približajo oba- li. Ribiči tedaj se bolj pazijo, da vedno vedo kje so ribe. Decem- bra ali prve dni januarja, ko pri- tisne hujši mraz in so ribe str- njene v skupini blizu obale, te- daj je najboljša prilika za ri- bolov.

Vse govori o sporajsnjem lovu, ugibajo, kolipo bodo nalovili, kam jih bodo potisnili in kam razpro- dali. Gospodinje že pripravljajo olje in dobrega vina. Medtem ri- biči mrzlično pripravljajo poseb-

ne, za to primerne mreže, koša- re in pletene koše. Po mrzli noči se spravijo ribiči na lov. Morje mora biti tam plitvo, na dnu ne sme biti skal ali luknji, da se ne pretržejo mreže in da ne ube- žijo ribe. Obala mora biti dostop- na. Taka je obala pri Portorožu. S čolni odpeljejo mreže, jih spu- stijo v morje, popolnoma obko- lijo celo skupino rib in jih zač- nejo pomalem potiskati proti oba- li. Ciplji so obkoljeni. V tesnem krogu, ki se vedno bolj oži, čakajo že drugi ribiči s košarami. Začne se pravi lov. V malem

prostoru je na tisoče in tisoče rib, povsod ribe. Ribiči kar zaje- majo in stresajo polne koše rib v čolne, do pesu nekateri, nekate- ri pa kar do grla v vodi. Ne du- tijo maza — spili so več kozar- cev pravega istrana, da jih ne stresa mraz. Okrog in okrog švi- gajo ribe, ni jim dovolj vedo, ne morejo zbežati, ker okrog in o- krog je čoln pri čolnu in mreže segajo do dna. Ribiška deca, ki z veseljem pomaga na čolnih, za- jema ribe iz vode kar golimi ro- kami. Kakšni ribi se posreči sko- čiti v smrtni nevarnosti čez mre- že tako si reši življenje vsaj za eno leto. Oni ribiči, ki so bili us- noš na morju, opazujejo sedaj z vidnim veseljem tovaršice, ki prid-

no stresajo polne koše rib. Mar- litve roke kar zajemajo in zaje- majo. S kraja se ti zdi, da je vedno več rib, vse miga, skače, da bi se rešilo.

Se v čolnu se otepajo svoje usode. Na obali, par korakov proč je vedno vočja množica domač- nov in tužcev, ki kaj takega še niso videli. To je pravi praznik za Piran in obalna naselja, ciplje lo- ve namreč samo enkrat na leto, to pa le v Tršču in Portorožu.

Tam so učenci osnovne sole s učitelji, zraven dijakinje iz uč- teljšča. Z velikim zanimanjem opazujejo svojersten ribolov glu- honemi otroci iz Pokrajinskega zavoda in se med seboj zivačo razgovarjajo po svoje. Popoldne je lov še končan, ribci se oddahne- jo. Ni se jim treba več bati, da jim bodo ciplji zbežali, ne bo tre- ba več čuvati cele noči. Veseli so, ker je bil lov bogat. Ulovili so skoraj štiri vagone rib.

Eni perejo sedaj mreže, drugi pa so odpeljali polne čolne v Pi- ran, kjer imajo adružno skladi- šče. Tam jih čaka še druga mno-

Trgovina s kožuhovino

se je v Italiji tako razvila, da so se mnoga podjetja odločila za po- večanje proizvodnje in za predelavo dragocenih kožuhovin, da bi mogli ustreči številnim naročilom, ki prihajajo ne samo iz domačega trga ampak tudi iz inozemstva. Odkar ne deluje več nemški trg je postala naša dežela eden izmed najbolj cenjenih proizvodnikov.

V TRSTU

je predelava kož na precej visoki stopnji, zlasti po zaslugi nekaterih podjetij, ki so zaradi dobre kakovosti svojih proizvodov na prvem mestu v tej cvetoči in razvijajoči se industriji. Med tvrdkami, ki se zaradi svoje solidnosti in skrbne predelave še posebno odlikujejo, je

KRZNARIJA

ZILIOOTTO

(lastnica OLGA RODIZZA)

ki nudi svojim obiskovalcem bogato izbiro dragocenih kožuhovin po zelo ugodnih cenah tako, da lahko zadovolji tudi najbolj razva- jene odjemalce.

Tvrdba ZILIOOTTO

ima na razpolago najrazličnejše KOŽUHOVINE, od PERZIJSKIH do KONJIČKA, OVČJIH KOŽ, ARGENTINSKIH, OGRSKIH in DOMAČIH LISIČ, izdelanih v vseh mogočih oblikah in barvah. MEDVEDJE KOŽE, LISIČJE in KRTOVE, od platinske do srebrne in sinje barve, od ru- menkaste, do nežno rujave ali kostanjeve so tiste, po katerih najbolj povprašujejo številni izbrani odjemalci. Poleg elegantne oblike, zahte- vajo odjemalci, in po pravici, tudi zmerne cene.

Tvrdba ZILIOOTTO

je izmed tistih redkih podjetij, ki nudi obe prednosti: prvovrstno po- strežbo in ugodne cene. Ta prednost je jamstvo za njene uspehe. Zato pa so odjemalci, ki kupujejo pri

tvrdki ZILIOOTTO

bili vedno zadovoljni in so vselej priporočali njene proizvode. Ta sim- patija je tudi podjetju pobuda, da je sklenilo hoditi še nadalje po začrtani poti.

Ob koncu sezone velika likvidacija vseh vrst blaga. Kupuje: KUNE BELICE, KUNE ZLATICE in BOBRE V VSAKI KOLIČINI

Krznarija ZILIOOTTO - Trst, ul. Trento 11 - tel. 29374